

ד' צrhoת פ'ו ד' י'ודען א'יך פראנצוי
ז'ישען פרעם לדען-לעגיאן

ברוך פון דאנציג, ספקיעל ספרין ("אדווער טאגעטלאט") – פון א. דאנציגער

אין שאראכטוריו גאנער מאן האז
אלעמען עיגעראכט פון קאבלעגענדער מילוי.
בער-לאגער, האז מען שווין גענרטאצען
מעהערערע גרוופעס קידנות, חעלצע מאן
היט אויך געכאמט ווי אויך אַג בעוועהנ-
ליךען מענשען-יאגד. דע האט מען ווי
שווין אַגונעכטליירעס אין מיטיטער-אונטער-
מען און דורך דעם מארסעלאער פארט
אָפְּגָלִיפְּתָּהֶרֶת קיינֵי אָפְּרִיקָע אֹזְיֵי ווי מען

פיהרט בהמות צו דער שתיית.
אין משך פון די אכט יאהר אין אפרה-
קע, אלס פרעםדען - פֿונְגִינְגֶּנֶר — ער-
קלערט מין אייפאראמאטאר. — האב איך
מיר מעהר ווי אינמאָז זיך גוועאנשען
דעם טויט. דער פרעםדען-לַעֲגִינְגֶּנֶר איז
טּוֹלְשְׁטָעֵנְדִּיגְן שׂוֹבְּצָאָז אָזְן שַׁעַת אַיסְטְּרִין
געזען. האט נאָך אָרְעַמְדָּן-לַעֲגִינְגֶּנֶר
אָקָאנְסְּטָוּ פּוֹן אָגְרוֹסְטָאָכָּא, ווֹאָס וֹאָל
קענען אַינְטָרְעוּוֹנִירְעַן איז נאָך האַלְבָּעָ-
צָרוֹת, גַּעֲהָרָטָן מְעֻן אַבְּעָרָ צָו די מְזָ-
אַיְרָאָפְּאַיְשָׁעָ לְמֻכָּות, ווֹאָס ווֹילְעָן זִיך
נִישָׁא אַיְנָרִיסְעָן מִיטָּ פְּרָאָנְקְרִיךְ, אַיְ-
עָס זַעַחַר טְרַוְּיעָרִיךְ, עַס האַפְּצָעָן זִיך גַּעַ-
טְרַאְפָּצָעָן מַעֲהָרָעָעָ צַעְהָנְדְלִינְיָרָ פְּאַעַצְּנָן,
וּוֹעֵן בְּרוֹפְּאָסָן פְּרַעְמָדְעָן-לַעֲגִינְגֶּנְרָן פְּרָוּבִּ-
רָעָן אַנְטְּפִּיְפָּעָן. דָּס אַיְזָאָ פְּשָׁטוּ לְעַ-
בָּעָס - גַּעַפְּאָהָר אַוְן מַעֲהָרָעָעָ זַעַנְ-
טָאָקָעָ בעַתְּנָן אַנְטְּפִּיְפָּעָן דָּעָרָשָׁסָעָן וְעַ-
נוּקִים. דָּעָרָ אַגְּנָעָן הָאָז וְיַאֲלָרָ אַרְיִ-
וּנְקָעָן. זִיך גַּעַוְעָנְדָעָט צָו
דָּאָרָטָעָן האַפְּעָן וְזִיך גַּעַוְעָנְדָעָט צָו
דָּעָרָ פְּרָאָנְכְּזִוְּשָׁעָר מִלְּפִיטָּרָ-מִיטָּע וְעַ-
נְעַן אַיְעָדָה צָו וּמְעַמְּנָן וְעַזְלָעָן זִיך
חַנְדָּעָן וּוֹעַגְעָן אַרְבִּיטָּש אַיְן פְּרָאָנְקִירִיךְ.
מְעַן האַט וְעַזְבָּעָר עַנְצָזָאָט: נָאָר
אַרְזִיסְנָעָהָנְדִּיגְן פּוֹן מִלְּפִיטָּרָ-מִיטָּע אַיְזָ-
וּי פּוֹן דָּעָרָ עַדְרָ פָּאָר וְעַזְגָּוּוֹאָקָעָן
אַיְנִירָ, ווֹאָס האַט צָו וְעַזְבָּעָט אָ
צְוָרָאָכָעָנָעָם דִּיבָּשָׁ אָזְן גַּעַפְּרָעָגָט, אַוְיָבָ-
צָו וּוֹיְסָעָן נִישָׁתָּ וּוֹרָעָ עַס ווֹיְלָ פְּאָהָרָעָן
קְטוּן פְּרָאָנְקִירִיךְ אַוְיָבִיךְ. עַר האַט
אַנְאַיְפִּטְרָאָן צָו בְּעַלְמָעָן אַרְבִּיטָּשָׁר אַוְן
וְעַזְבָּעָר בְּלַעַתְּהָלָעָן. אַלְעָ 15 יַדְעָן הָאָ-
בָּצָן זִיך אַגְּנָכָאָט וְיַי אַן אַגְּרָאָסָעָן
וְלִיקָּם. דָּעָרָ אַגְּנָעָן הָאָז וְיַאֲלָרָ אַרְיִ-
וּנְקָעָן.

א. 2. סינאנאנע און לעטבערן

לעט בערגן. (יטא) לאטבערגן האט
נאר איזן פראנדעטווועט סינאנאנע אויף
דער וויאקעוטסקאָ נאָס. וועלכע האט
דרש דראָפֿינער, דער גנטמאָן, דער פרננד
און דער לְזִוּן. די טונגעאנגע און שׂוֹן
צי קַלְמֵן פָּאָר דָּן צָהָלְרַנְבָּעַ פָּאָרְטָּן
שרוטמליכע קרייזען און לאטבערגן.
עם האט זיך דעריבעך גענרטראָט אָ
קאמפּוּטָט צו בּוֹעַז אַ צוּוֹתָטָאָס סינאנאנע
און לאטבערגן אויף דער יַאֲצָעָנְכָּסָקָּאָ
נאָס. וויאָס אָנוּ אַנְגָּעַס פָּוּן דָּוּ בְּצָלְבָּטָּן
סְמָאָן אַסְמָאָן אָנוּ לאטבערגן. דער קָאָטָן
וועט די צָהָלָן פָּוּן אוֹיסְטוֹן אַנְדָּעָרָר זִיךְ

ארעטמורט דריי שענדער
פּוֹן יְוִדִּישָׁן בּוֹתְּ-עַלְמָיו
איי באטמֶנטוֹן

בָּרְלִין. (ט.א.) דער קרייניגאָפַאלִישׂ אַיְזָנְגֶּן, צי אַרְעַסְטְּרִיךְן דָּרְבֵּי יְנוּנוּ דִּיטְשָׁעָן, וְאַסְטְּהָבָּעָן זָוְתְּיְילִיגַּטְן אַיְזָנְגֶּן פָּוֹן חָאַטְּ בָּרוֹגְּסְרִירְדְּ יְוִוְּשִׁיכְעָן בִּיהְ-עַלְמִין.

בצ' שרעקליבע מלחמות, און מיליאגנון
מענשין וועלען פערליירען זויערעד ל'ע-
בענן. היבטייגע מלחמות זונגען סיל שוין-
טערליכען, ווי די פלחמות פון די אמא-
א ל' עקס אנדערער קהלה איזו צוגערטשע
די אַלְעָסָאנְדְּרָעָרְךָ קָהָלָה אִיזוֹ צּוּגֶּעֶטֶשׁ
טען רַעֲפֵּיְיוֹרָעָן דָּעַם בְּעַשְׁלָׂוֹת וּוּגָּרָבָּה
בוּזָן אֶבְּנִין-תַּלְמֹדָר-תִּרְהָה, וּוֹסֵם זָאָל זָוָה
אַצְּבָעָן פּוֹן אַנְדְּרָעָקָן פּוֹלְיָעָנָס אַו
אַפְּהָגָנִינְגְּקִיטִּיטִּס-יּוֹם-טוֹב.

ח'ישען אַ גְּרוֹפֵף רָעִמְגָּרָאָנְטָעָן, וְזֶס
איוֹ דַּי טָעָן אַגְּנוּקָעַמְעָן פָּוּן סְרָאָנְקָרִיךְ
קְיָהָן דָּאנְצִיגְן, פְּדַי פָּוּן דָּאנְצִיגְן צְרוּקִיכְזָוָן
סְיָהָרָעָן אַין וְתִּבְּרָעַ הַיְּמָשְׁטָעָן אַין מְזָהָרָן
אַיְירָאָעָה, הַאטָּז זִיךְרָן גַּעֲפָנָעָן אַ-
יעַהְרִיגְעָרָה יְגַגְּעָרָמָאָפָּוּן וְאַלְגָּעָץ בְּיַיְדָעָרָךְ
פּוֹלִיכְשָׁרָהָרָגְּרָעָן, דָּעָר יְנוּגָּרָעָן
מְאָן הַאט זִיךְרָן גַּעֲפָנָעָן הַעֲכָרָאָרָכְטָרָאָאָט
יָהָר אַין פְּרָאָקָא אַ-סְּגָנָהָעָרָגְּרָעָן
פָּוּן פְּרָאָנְצְּזָוְיְוִישָׁעָן פְּרָעָמְדָעָן-לְעָגִיאָן.

מִן הַאט מִיר אַזְיָּחָא אַיְהָם אַיְמָטָרָךְ
זָהָם גַּעֲמָכָטָן, אַיךְ בֵּין אַיְהָם גַּעֲנָגָנָעָן
זָהָהָה, פְּדַי זִיךְרָן צְוַי דָּעָרָוִיסָעָן, וְזַי עַס
לְעַפְעָן זִיךְרָן אַונְזָוּרָעָה יְודָעָן אַין פְּרָעָמְדָעָן-
לְלִגְיָאָן. צָום עַרְשָׁתָעָן הַאט עַרְמָיט מִיר
ニִשְׁתְּגִיְּתָעָן צְוַי יְעַדְעָן מַעֲנָשָׁהָן, נַזְבָּמָן
מִיכְטָזִיְּתָעָן צְוַי יְעַדְעָן צְוַי יְעַדְעָן
אַיְזָנָהָרָנִישָׁת אַרְגָּנְצְּזָוְיְוִישָׁעָר אַגְּנָעָן,
וְאַסְמָה וְזַיְתְּרִיךְ אַרְיָינָאָרָזָן קְיָהָן פְּרָאָנָקָ-
רִיךְ אַן פָּוּן דָּאָרָעָן וְעַט מְעָן אַיְהָם
צְוַיְקִישָׁתָעָן אַין פְּרָעָמְדָעָן-לְעָגִיאָן אַרְיָין.
מִן הַאט בְּזָהָט גַּזְוָהָהָן דִּי טְרָאָגְעָרָעָ-
פָּוּן דָּעָם יְזִידָשָׁעָן נַעַ-וְנַדְבָּיל, וְזָהָם וְאַל-
גְּדָרָתָ זִיךְרָן פָּוּן לְאָנָדָרָן צְוַי לְאָנָדָרָן, אַן הָרָטָם
ニִשְׁתְּגִיְּתָעָן צְוַי לְלִידְעָן, נַזְבָּמָן, אַפְּעָרָן,
וְזַי עַרְהָאָט גַּעֲהָאָט דִּי מַזְגְּלִיכְקִיטָּזָן זִיךְרָן
צְוַי אַיְבָּרְצִינְגָּזָן, אֹו עַרְהָאָט פָּאָרָזָן זִיךְרָן
אַיְזָרְשָׁעָן וְשָׂוְרָנָאָלִיסָט, הַאט עַרְמָיר
אַיְבָּרְגְּזִוְוִיבָּזָן פָּאָלְגָּעָנְדָעָס :

דָּעָר פְּרָאָנְצְּזָוְיְשָׁעָר פְּרָעָמְדָעָן-לְעָגִיאָן
אַיְזָנָהָרָנִישָׁת אַרְגָּנְצְּזָוְיְשָׁעָר בְּכֶלֶל אַן פָּאָר
דִּי יְודָעָן פְּרָטָט — אַמְתִּים-לְעָגִיאָן, זָהָם-
טָעָן קְיָהָן אַיְנָעָרָן פָּוּן דָּאָרָטָן קוּמָטָן אַ-
גְּזִוְוִנְטָרָן אַיְזָנָהָרָנִישָׁת אַיְזָנָהָרָנִישָׁת אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
זַיְתְּרִיךְ פָּוּן וְאָנוּפָן עַר אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
אַיְזָנָהָרָנִישָׁת גַּעֲנִינָט זִיךְרָן זַיְתְּרִיךְ גַּעֲנִינָט
פְּרָאָצְעָנָט יְודָעָן, מַעַן לְאָזָן זַיְתְּרִיךְ אַבְּעָרָן
ニִשְׁתְּגִיְּתָעָן צְוַי אַמְזִינְקִימָזָן, פְּדַי זַיְתְּרִיךְ גַּעֲנִינָט
גַּמְזִינְגָּזָטָם וְזַיְתְּרִיךְ אַוְטְלִיזְוִינְגָּזָן פָּוּן לְעָגִיאָן.
דִּי באַתְּאָלְגָּאָנָן זַיְתְּרִיךְ שְׁאָרָק אַוְיסָנָעָן
מִישָׁת אַיְזָנָהָרָנִישָׁת וְזַיְתְּרִיךְ אַפְּשָׁתָרָזָן צְוַי
זַאְפְּנָעָנָט-עָלָט, אֹוֹוֹ, אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
פָּוּן זַיְתְּרִיךְ גַּעֲנִינָט אַתְּאָלְגָּאָנָן האָבָעָן אַפְּלָרָ-
ニִשְׁתְּגִיְּתָעָן מַעְנוּלִיכְקִיטָּזָן זִיךְרָן אַיְנָעָרָן מִיטָּזָן
אַנְדָּעָן צְוַי בְּעַקְעָנָעָן.

הַאט זִיךְרָן צְוַיְקִמוּתָן בְּעַטְנוּלָנוּת אַן דַּוְּמָ-
לְיַמְּטָרִישָׁעָן אַמְּפָעָן פָּאָרָרָגְּרָעָן לְעַמְּלָאָנְרָם
אַגְּנָפְעָהָרָגְּנָקָטָה.

דִּי בְּעַטְיוּלִינוּנָן פָּוּן דַּיְ פְּרָאָן-
צְוַיְוִישָׁעָר אַנְקָנִין-
גַּזְדִּישָׁעָר אַנְקָנִין-

רְזִוְּמָה (וְטָא) לְזִוְּמָה מַעְלָדָגָנָעָן אַן דַּוְּמָ-
אַמְּמָלִיכְעָנִישָׁעָן צְוַיְתָגָנָעָן, וְעַרְתָּת אַן דַּאְרָ-
עַרְשִׁיטָרָגְּרָעָן לְגַעַגְעָן גַּעַגְעָן עַרְגָּנְצְּזָוְיְשָׁעָר פְּרָאָלְגָּעָן
דַּאְרָרָבְּקָנְטָמָרָעָר לְבָשָׁאָרָעָר פְּרָאָלְגָּעָן
מַעְנָמָאָרִישָׁר לְבָשָׁאָרָעָר פְּרָאָלְגָּעָן (סְאַצְּיָּאָלִיסָט)
בְּנִי דַּעְרָר פְּעַרְבָּרִינְצְּעָרָגְּנָהָן בְּנִי דַּעְרָר „וְרוּ-
שְׁעָר אַנְעָנִין“. חָזָה דָּעָם זָאָל אַן דַּי
פְּרָיוּזָהָן בְּנִי פְּרָאָנְצְּזָוְיְוִישָׁעָן קָאנָ-
סּוֹסְטָרִיזָם, לְזִוְּמָה דַּי אַמְּמָלִיכְעָנִישָׁעָן צְוַי
פְּוּנָנוּ, בְּשַׁמְּשָׁהָעָן אַגְּרָוְטָקִיטָן צְוַי נָאָ-
בְּנִוְרָעָן אַן דַּעְרָר אַגְּנָעָן אַלְעָרְטָרָעָה
וְזָהָם זָאָל רַעֲפָעְזָעָנְמָרָעָן דָּאָס פְּרָאָן-
צְוַיְוִישָׁעָר יְדָעָנָטָם.

אַדוֹן, שְׁלִיאָסְבָּעָן אַיְזָנָ-
טָעָט צְוַי פְּיִיטָרָן דָּעָם סְ-גָ-
יְ-בָ-לִיְּיָ פָּוּן פְּאָוּעָל מִילְוָהָאָזָן
בְּאָרוּזָן. (וְטָא) דַּעְרָר גַּעַוְּזָר, רְזִוְּמָה
אַלְסָעָרְ-מִינְגָּטָר אַזְוַיְדָרָעָר בְּנִי דַּי
קָאָרְדָּעָמָעָן פְּאָוּעָל מִילְוָהָאָזָן וְעַט אַן
קָרִיצָהָן פְּיִיטָרָן זַיְוָן-70-עַרְהָגָעָן נָעָ-
בּוֹרְטָמָ-טָאָגָן. אַן צְוַיְוָהָנָגָן דָּעָרָטָם
אַזְוַיְדָרָעָטָם וְעַוְיָאָטָם אַ-קָּאָזְבָּעָטָם
אַזְוַיְדָרָעָטָם מִילְוָהָאָזָן יְ-יִלְוָעָטָם. אַן
נַמְּמָשָׁוּ בְּנִי דַּי רְזִוְּמָה יְ-זַיְוָן אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
רוּן בְּעַטְנוּלָנוּת זִיךְרָן אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
סָפְּרִיםָמָעָט אַ-הָאָתָה. חָעָנוּ שְׁלִיאָסְבָּרָן.

אַפְּרָאָצָעָם וְעוֹנָנוּ בְּרִגְנָעָ-
שָׁאָפְּטָמָ-רָעָבָטָם אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
יְ-רוּשָׁלִים. (וְטָא) אַיְזָנָהָרָנִישָׁת
קְרִינוּ-גְּנָעָרָבָטָם אַיְזָנָהָרָנִישָׁת אַ-פְּרָאָ-
צָעָם בְּנִי זְרוּשָׁעָן עַלְעַטְמָרָא-טָעַנְגָּעָרָבָטָם
יעַקְבָּר פְּאָלְעַזְוּטָשָׁמָעָן, וְעוּמָעָן דַּי מַאְלָתָהָאָטָם
בְּשַׁתְּאַגְּרָקָעָטָם קְיָהָן בְּרִגְנָעָרָבָטָם
רְעַטְמָטָם דָּעָם מַאְתָּיוֹן, דָּאָס זָבוֹן וְוּבָ-
וְאוֹיְבָיָנָטָם אַיְזָנָהָרָנִישָׁת אַ-יְ-סָלָמָהָרָ-
רוּלְטָמָרָבָטָם פָּאָרָרָגְּרָעָן דָּעָם
מַעְנָטָחָרָגְּרָעָן צְוַיְוִישָׁעָן אַ-מְּנָגָרָצִיאָנָס-דָּפָאָרָטָם
אַרְקָלָעָרָגְּרָעָן. גְּדִי צְוַיְוִישָׁעָן צְוַיְוִישָׁעָן צְוַיְוִישָׁעָן

KUP jako podarunek gwiazdkowy
orygin. skrzyneczkę zawierającą
12 butelek różnych win lub
12 butelek różn. koniaków likierów i dowolnego sortymentu
po cenie hurtowej w firmie
B-cia IGNATOWICZ
Plotkowska 96, telef. 8-33.
Cenniki na żądanie.

וועז פֿרְץ-יאַרְךָ וּלְעֵמֶת האַבְנָן 30,000,000 מעבשען

רוֹרִי פַּיְ-יָאָרָק וּוֹאַ-סָּא אָוֹן אֲבִילֶד פָּוּ אֵיהֶר צְוָקוֹנֶפֶט

צ'ויב דעם גראיסען מאקס פון דער בעגעטלעקרונג אין אמעריקע האבן גע. לערטע די ליעטטע ציטטען אונגעהיינען לאכען פערשידענע רעכיניגען וועגען ער מענגליכער ציקונפטייגער בעפעלקען. זונגע פון לאנד. וויפל איננוואוינער ווע- לען די פעראייניגע שטאטען האבען די קומענידיגע, 50. אדרער 75 יאָחר?

היבט צו טאג פערמצען די פעראייניגע בעמערכט מען גראיסע ענדערונג, וואס שטאטען א בעפאלקערונג פון אַנְדֶרֶס

צוליב דעם גורייסען חואקס פון דער בעגענעלקערונג אין אמעריליך האבן גע-
זאגען דיע ליעצעט ציטטען אונגעהיינען ערדרשיינען רעכניינען וועגן ער מעניליכער צוקונפטייגער בעפעלקע-
זונג פון לאנד. וויסל איננוואינער ווע-
לען די פעראייניגט שטאטען האבען די קומענדינע 50, אדרער 75 יאהר ?
היבט צו מסע פערמאצען די פעראייניגט שטאטען א בעפעלקערונג פון אן עריך 116.000.000
אייזנבויאנער אין לאנד זאל וויטער אונגעאנגען אווי, ווי ט איז אונגעאנגען מווישען די יאהרין 1889 בייז 1920,
סלאט לוייט די איסראעלכונגנען פון פראפט.
ישער, די בעפעלקערונג פון די פעראייניגט שטאטען אין 75 יאהר ארום
מיין אן עריך 4. 5.000.000 ער בעהויף-
עסן, איז אוייב דאס זאל אווי זיין, דאן זעלען די פעראייניגט שטאטען האבען גורייס פראכלם, וואס צו טון מיט
זא מעקוירידינג ריזיגער בעפעלקערונג, י איזו איהר צו שפּוּזָען, ווי אווי
יהיר צו בעוצען, כדי טז זאלען הערדען גוטע, געונדע צו שטאנדען אין איז אבד. פראפט. פישער האט ערקלערט, איז
ליגען וועט דעמאלאטס ווין זעהר אונטשען. עט וועט זיין אונטזעליך, איז
עס לאנד זאל דאן זיין אין א גליק-
כען צושטאנל, סידען ערעס א גורייסע נידערונג זאל פארקומען אין אמעריליך-
זאגען פעראייניגט שטאטען האבען 8 בע-
מיט דעם גורייסען חואקס פון דער
מען דארף געטען אין אקט. איז איצט
איפלא, ווין די סוייערטן פון אמעריליך
זאגען פערט ווי פערטנט, איז די צאהל
די יאהר בין 180 מיליאן.
די יאהר, וחוץ די בעפעלקערונג
אייז געוואקסען, ווי שוועטלעך נאך א-
רעבען חאט זיך אינגןצען גענדיגא.
די ריבע, איז אין 75 יאהר ארום וועט
די פעראייניגט שטאטען האבען 8 בע-
סעלקערונג פון קרוב צו 6,000,000,000.
זאגען אנטזון.

לְאַלְמָנָה טְאַנוּזָה בְּלָאָה

דר דידאכטאי נומטאי פון 6 פין 7 און צוונזן.
ニシテ ブラハム マノン・カリーベン ハーレン ニシテ ゾリコネシキス

— ३७५ —

Łódzkie Tegeblat", Łódź, Plotkowska 18, Skrz. poczt. 16
טלעדזער טאגעבלט": לודז, פולטקובסקא 18, סקרץ. poczt. 16

דָּרְוָם-אַמְּעָרִיקָה מֶלֶחָמָה

שטיינט איבער צחיהפֿאָך דעם אימפֿאָרט,
דער יעהַרְיכֵּז עקספֿאָרט פֿון פֿאַלְיוּוּן
שטיינט איבער די סומְעָט פֿון 40 מִילְיאָן
דאָלאָר.

די גַּרְעַמְתָּע שְׁאָטָט פֿון בָּאַלְיוּוּן
צְהָלֶט 130 טּוֹיזְנֶד אַבְּיָנוֹאַוְינֶר. די
שְׁתָאָטָט הַזְּסָט לְאָפָּאָז, דָּעַר טִיבְּשָׁש דָּעַר-
פֿון אַיז "שְׁלוּם". עַס קְלִינְט וּיְאַנְּ-
אַירָּאָנְיָע, וּעַן מִיד וּוֹיְסָעָן, אַז גְּרָאָד פֿון
דָּעַר דָּזְוִינְגָּר שְׁתָאָט גְּהָן אַיצְטָן
מְלֻחָּה-לְאַזְוּגָּעַ. די רְזִידְעָנָץ פֿון בָּאָ-
לְיוּוּן אַיז אַפְּעַד אַנְּיָאנְדְּרָעָט שְׁאָטָט,
מִיטְזָן נַעֲמָטוֹ וּקְרָא. וּשְׂלָכָעַ צְעָהָלָט נַאֲר
80 טּוֹיזְנֶד אַבְּיָנוֹאַוְינֶר.

פֿאַרְאָנוֹזָאִי, די גַּעַנְגְּרָין פֿון באַלְיוּוּן-
יעַן, אַיז מַטְּרִיעָלְבָּעָדְעָנְד שְׁוֹוָאָ-
כִּיר. דָּעַר עַרְדְּ-שִׁיחָ אַיז אַקְלַעְנְרָעָר
אוֹן אַזְּרָאִיךְ דִּי בעַעַלְצִירְוּגָּן אַיז אַקְלָעָ-
נְשָׁרָע. דָּעַר עַרְדְּ-שִׁיחָ פֿון פֿאַרְאָנוֹזָאִי
בעַטְרָעָט קְוִיט 250 טּוֹיזְנֶד קוֹאָדָרָעָט
קִילְאָמְצָעָר, ד. ה. דָּפָעַס גְּרַיעָסְפָּר וּי
אַהֲלָבָעָר שְׁכָחָ פֿון פֿוֹילְעָי, די בעַפְּעָעָ-
קְדוּמָגָן פֿון פֿאַרְאָנוֹזָאִי שְׁכִינָת נִישָׁת
קִיּוֹן דִּק אַפְּעַר דִּי צִיפְּעָר פֿון אַמְּיָאנָן.
די שְׁטָעַנְדִּיגָּע אַרְמְצָעָט פֿון דָּעַר דָּזְוּגָּעָר
קְלִינְעָר לְכֹבְּפִיקָּעָט פֿון
זְעַלְגָּעָר.

פֿאַרְאָנוֹזָאִי אַיז פּוֹנְקָט וּי בָּאַלְיוּוּן
אַלְאָנד אַהֲן אַזְּנָגָג צִים יִת, פֿאַרְאָנוֹ-
זָאִי רְזָפְּט מִין דָּאָס "אַמְּזָרִיקָןְשָׁעָמָע-
סָאַפְּרָאָסְמָאִיעָמָע".

די מְלֻחָּה, וּוּלְכָעַ האָט זִיךְ אַנְגָּע-
וּבָעָן אַין דָּרוּם-אַמְּרִיקָא צְוּוּשָׁעָן באָ-
יְהִיעָן אַזְּ פֿאַרְאָגוֹגָא, וּוּלְכָעַ אַין
וִיטְן פֿירְנָהָעָם גַּיְשְׁטָנָעַ אַין פֿער-
לְפִיךְ צַו דָּר לְעַצְטָר וּוּלְכָעַ מְלֻחָּה,
אַס אַין אַפְּעַר טְרָאָנוֹשָׁ פֿאָר דִּי אַיְנָ-
אַזְּוּנְוּרָעָר פֿון די בִּינְדָעָר לְנוֹנְדָעָר, האָט
רוֹ סְגָּרְוּפָעָן אַפְּרָשְׁטָןְדְּלִיכָּעָ פֿער-
יְנַטְּרָעְסְּרָוּגָן אַין נָאָר דָּעַר וּוּלְטָ-
רָר מְזָעוֹן מְזָהָה זִיְּג, אַז די דָּזְוּגָּעָ-
יְוּוּיָה מְלֻכּוֹת זְעַנְעָן בִּין-אַיצְטָן בְּנָחָעָן
יְיִינְגָּעָבְּקָעָט אַין אַיְרָאָפָּא אַין קִינְגְּפָר
אַס זִיךְ מִיטָּן וּי נִישָׁט סְפָּצְיִילְבָּעָר.

וּנְטָרָעָסְרָאָיסָרָה. וּוּזְמִיר שְׁעַנְקָעָי אַיצְט
זְוִיפְּלָעָ אַיְפְּמָעָרְסָוָמְקִיטָּס די דָּזְוּגָּעָ-
לְכָוֹתָן, חַעַכְעַ רְיִיסְצָן זִיךְ אַזְּוּי גַּעַ-
שְׁרוֹבָן צַו אַמְּלֻחָּה, אַז אַפְּלָוּ דָּעַר
לְקִצְרָר-פְּזָנְד אַיז זַיְּנִישָׁ בְּכָה דִּזְרָ-
זְפָּוּהָאַפְּלָעָן, אַיז פְּדָאי זִיךְ אַבְּיִסְצָלָ-
הַנְּטָרָר צַו בִּקְזָנִיָּן מִיטָּן די גַּעַיְוּרָ-
מִרְזָעָן צְזָרָשָׁט רְעָלָעָן וּוּגְעָעָן
אַיְזָוּשָׁ, רְחִית זַיְּנִישָׁ דִּי אַיז דָּעַר וּדְרָעָסְרָעָ-
ן שִׁיאָרְקָלְרָעָר צַד. בָּאַלְיוּיָעָן גַּעֲפִינָּט
מִיְּהָרָ-זְוּנְגִּינְדָּר אַין סָמְעַ צְעַנְטָר
זַיְּנִישָׁ דָּרוּם-אַמְּעָרִיקִיָּה. זַיְּנִישָׁ אַרְמָגְעָרִ-
נִילָּט פֿון מְזוֹת זַיְּנִישָׁ אַז טִיבְּחוּזָיָן פֿון
זַיְּנִישָׁ זַיְּנִישָׁ פֿון גַּעַחְלָדְיוּן וּדְרִיכָעָ שְׁכָחָ-
אַס וּתְהִירָעָן צַו בָּרְזִילְיָעָן אַזְּ פֿון
זְרִיבָע זַיְּנִישָׁ האָט זַיְּנִישָׁ שְׁכָנִים די רְעָ-
בְּלִינְזָז פֿערְרוֹ אַזְּ טִשְׁלִיאָן.
בָּאַלְיוּיָעָן אַזְּ פֿאַר גַּעַנְנָעָר פֿאַרְאָנוֹ-

די סיפה פון דער מלכחת מיט באליזו
ישן זונזן די גראיסע ער-שיטים, ואוּס
פיגען צוישען ברזילז'יען, ארכנטינא,
פאראנואויא און פאלז'יען. ביין-איינט זע-
גען נאואר פילטנונגשטעלט געהארען די
גרעניצען צוישען פאראנואויא, ברזיל-
יעו און ארגונטינא, ואוּס די גרענץ-לי-
נייע און ארגומאניא-דא-
גען צוישען פאראנואויא און באלאז'יען
איין די גרענץ נישט פיטסינגשטעלט
געהארען. דער שעה, ארטם ווילקען עט
געהט דער שטריטט וווערט אונגרופען
יאנד-פֿלְדֶּרֶר". קיין טאקטישען וווערט
האט ערד נישט פֿאָר בײַדען כִּילּוֹת און
ביין-איינט האט דראט זאָקענט בעהן אוּף
יאנד ווער עס האט נאָר געוואָלט. לְפִצְעָם
טענס אַפְּבָּר האט מען אַין דער דיזיגער
געגןדר ענטדעקט נאָט-קייזָעָן אַין פָּוּן
דעט מאָמענט אַין די דְּזַוְּגָעָן געגענד
געהארען אַשׁוֹן-חוֹנְקָעָלָע פֿאָר בְּנֵיד
שכנים.

עד ר ערד-שטח פון בְּלִיוּעַן איין
כח די אַירְאַצְעָאַישׁ פֿערְהַלְטְּנִישׁעַן
ונג נרוֹס זי פֿערְמָאנְט אַשְׁחָפָן
שיילְיאָדוֹ מיט 3 הַיּוֹדְזֶרֶט נְזִוְעָנְדָ קְוָאָדָ-
קְלִילְמָטְסְפָּרָ ד. ה. בערך 3 מְאַלָּ-
וּרוֹס זי פֿוֹלְעָן. אַפְּבָּר אוּף דָּס
וְיִנְטָן גְּרוֹיסָעַן שִׁיחָ וְאוֹזְבִּיךְן קְוִים 3
ז אַהֲלָבָעָן מִילְיאָן נְפָשָׁת, אוּן, אוּן
מַטְעָרְדִּינְלָעָר אַן וּוּרְדְּשָׁאָפְּטָלְ-
פָּוּן בְּאַפְּיוּעַן איין פֿי עָרָק
אַכְעָר,
שרניינְדָר אַרְפָּטָן צְבוּבָעָן, אַז 9/10
דער בְּלִיוּשָׂעָר בְּעַעֲלָקְזָרְנוֹג בְּ-

בנישט פאלילויען און נישט פאראנוחאי זענען נישט בעפרידיגט פון פראויזער שען ורעדז-פאס, וועלכער און פריהער אנגנטיכיבענט געווארען, הנמ קיין אינע פון די צוותי קומפונדער מליכות קען נישט גענוי דעם שטח, ארום וועלכען מיריפסט זיך ארום. די דזיגען מעגרוד און נאך נישט גענוי, בעטראכט בעחא- רען מהת אין ציטען פון רעהגן זענען דארט געוואלדייג בעטאפעס און און נאך- מאלע ציטען קען מטען דארט נישט לאנו פערברגעגען ווילע עס פעהרט דארט אום גוט וואצער צו סרינקען. אט טא- קי דערסטאר איז די דזיגען גענונד בע- ווארען א מקומ-מקלט פאר פערשידעגען אינדרישע שבטים, וועלכע פלאגען בע- פלאען און בערויבען אלע דורבריזען- דע.

גראנטשאגא, אווי היסען די "יאגד" פעלדר" בעשטעהט פון געדיכטע וועל- דער און אלילע טאטפעס. אט אין די דזיגען טאטפעס זענען ליעצטונגס ענט- דעקט געהזידען געהאלאדיג גראיטע נאפט- קווואלען און דאס האט גורם נעהן צו די מלחהה צוישען באליויען און פרא- ראנוגאי.

יעוט קוים א צעהנטעל שוח פון בא- ישען באדרען. דאס אין א בערגינע זונד, אין יוולכער עס געטינען זיך אלע שטט פון באליויען. דער- נזהרט זיך אויך, וואס די שטעת באליויען ש-עהן אויך בערב און זענען די העכטצע שטעת אין דער

די שטענדיגע ארטמע פון באליויען שטעהט פון 4 טויזנד מיט 3 הוב- ט זילגער. א חזק דעם זענען פאר- 64 פויינדר זולגער, ומילכע בעעה. צ דער אווי זערופגער נאציאנא- גו. דרייך, עס איז אויך כדא צו או די ארמצע אין באליויען איז יאוחר 1911 ארגאניזט געוויזערן ד זדיטשנער מיליטעריער מסיע א גזושען ציט איז זי געשכאנע זונד דער אונפיהונג פון דיטישע זירען. דעריבער איז אויך פער- גולדיך, פארוואס דינטשנאל-בד שטעלט איז אַםְבִּינְיוֹזִיסָט איז פְּלִיטִיכָר-מְכִשְׁרִים פְּאַזְּרוֹזִיעַן, דִּיטְשֶׁלְאָנדְזָהָט אַרְזִיט- קְסֵם לְפִזְטָעִים 4 מִילִיטְרִיזְמָע אַרְזִיט- ען קיין באליויען, וועלכע זענען צו שוין אוון אנגעזקעען.

נאטירליך אוצדרות פון בז'יז'וינן
שטעון א חז אין וואָן, וועָס זוי הַאָן
פֿון זַיְעָרָע אונגעעהויער גראָיסעס
סעָן-סְטָאָדָעָס, אָזִיך קָאוֹסְטִין, טָפָּה-
אוֹן פְּרָשְׁעִידָעָן מַעֲטָאָלָעָן, וּזְיָה
קְוִיפָּעָר, צִינָק אוֹן בְּלָיָן.
נִיד האָגְדָּלָס-בִּיאָאנָט פֿון בז'יז'וינן
אגָנְקְטִיחָעָר אוֹן דָּעָר עַקְסָפָארָט

